

Τα δένδρα "βλάπτουν σοβαρά" το ελληνικό αστικό περιβάλλον

Ιωάννης Α. Μπαρμπούπτης
Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Εισαγωγή

Είναι γνωστό ότι βασικός σκοπός της οικονομικής ανάπτυξης είναι η ευημερία του ανθρώπου και η βελτίωση της ποιότητας ζωής του. Στις αστικές περιοχές σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της ποιότητας ζωής έχει η δενδρώδης βλάστηση με τον σχηματισμό αλσυλλίων, πάρκων και δενδροστοιχιών (Εικ.. 1). Η συμβολή της είναι πολύπλευρη (ασθητικά με την ποιότητα των σχημάτων και χρωμάτων της κόμης των δένδρων, την επίδραση στο μικροκλίμα με την λεπτουργία της διατονίς, την μείωση του CO₂ της απρόσφαιρας κ.ά.) και είναι σαφές ότι δημιουργεί ένα ιδανικό περιβάλλον διαβίωσης.

Η ποιότητα όμως, είναι υποκειμενική έννοια η οποία δύσκολο μπορεί να ορισθεί και να μετρηθεί και εξαρτάται κατά μεγάλο μέρος από τις προσωπικές μας εκπιμήσεις και απατήσεις. Στα πλαίσια της ανάπτυξης των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας η έννοια αυτή έχει τυποποιηθεί και σύμφωνα με το πρότυπο ISO 8402:1994 έχει ορισθεί ότι:

Τα δένδρα έχουν σημαντικό ρόλο στην προσταθεία ανπιετώπισης της αλλαγής του κλίματος με την συμβολή τους στην μείωση του CO₂ της απρόσφαιρας, αφού ένα m³ ξύλου δεσμεύει περίπου ένα τόνο CO₂.

Ποιότητα είναι το σύνολο των ιδιοτήτων και χαρακτηριστικών μιας οντότητας (προϊόντος, υπηρεσίας κ.ά.) που της αποδίδουν την ικανότητα να ικανοποιεί καθορισμένες ή υπονοούμενες ανάγκες.

Οι ανάγκες των ανθρώπων όμως μπορεί να εξελίσσονται και να μεταβάλλονται με την πάραδο των χρόνων και την πρόοδο της τεχνολογίας (μεταφορές, επικοινωνία κ.ά.) ή και να διαφοροποιούνται από άνθρωπο σε άνθρωπο, αλλά οι ουσιώδεις απατήσεις που είναι απαραίτητες για την αρμονική και υγιή ανάπτυξη της ζωής (οξυγόνο, νερό κ.ά.) εξακολουθούν με τον ίδιο βαθμό να είναι απαραίτητες και αναγκαίες για όλους. Συνεπώς η πρόοδος, η ευημερία και η βελτίωση της ποιότητας ζωής προϋποθέτει την εξασφάλιση όλων των αναγκών συνθηκών που χρειάζονται για την δημιουργία και διατήρηση του κατάλληλου περιβάλλοντος το οποίο θα έχει την ικανότητα να ικανοποιεί τις ζωτικές απατήσεις των ανθρώπων. Ο ρόλος της φύσης και ιδίως των δένδρων στην διασφάλιση αυτών των συνθηκών είναι μοναδικός και δεν μπορεί να αντικατασταθεί από τεχνητά μέσα παρά την πρόσδοτη στην ποιότητα της απεικόνισής της.

Στη σύγχρονη Ελληνική κοινωνία οι ανάγκες που θεωρούνται, από τους κατοίκους των αστικών περιοχών, ως πρωταρχικής σημασίας για την ποιότητα της διαβίωσής τους συνήθως δεν ταυτίζονται με τους παράγοντες που αποδεδειμένα συμβάλουν στην εξασφάλιση της ποιότητας ζωής. Όπως παρουσιάζεται στην παρούσα εργασία, η δενδρώδης βλάστηση, η οποία έχει πρωτεύοντα ρόλο στη διασφάλιση της ποιότητας ζωής, δεν εκπιμάται όπως θα έπρεπε, παρόλο που, θεωρητικά, όλοι δηλώνουν ότι πρωτοστατούν για την προστασία της και την επέκτασή της.

Μέθοδος και υλικά

Δειγματοληπτική αποτύπωση του αστικού περιβάλλοντος που υπάρχει στη περιοχή της Θεσσαλονίκης, όπως φαίνεται μέσα από τον φακό της φωτογραφικής μηχανής.

Αποτελέσματα -Συζήτηση

Από τα αποτελέσματα, τα οποία φαίνονται στις παρακάτω εικόνες, προκύπτει ότι τα δένδρα δεν είναι επιθυμητά στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον διότι βλάπτουν τα διάφορα οικονομικά ή άλλα συμφέροντα των πολιτών που δραστηριοποιούνται στη περιοχή που έγινε η έρευνα.

Συγκεκριμένα τα δένδρα μπορούν :

- να δημιουργήσουν προβλήματα με το φύλλωμά τους στην καθαρότητα των δρόμων αλλά και στην θέα των καταστημάτων και κατοικιών (Εικ. 2)
- να δεσμεύσουν χρήσιμο χώρο παρκαρίσματος (Εικ. 3)
- να δυσκολέψουν την κατάληψη κοινόχρηστων χώρων και την επέκταση των επιχειρήσεων (Εικ. 4 και 8)
- να εμποδίσουν την καπατάτηση δημόσιων εκτάσεων και την ανοικοδόμησή τους(Εικ. 5)
- να καλύψουν τις διαφημιστικές πνακίδες (Εικ. 6)

Στο παρελθόν όμως, προτού αρχίσουν να δημιουργούνται οι "σύγχρονες" ανάγκες των κατοίκων, τα δένδρα κάλυπταν πολλούς ελεύθερους χώρους και, όπως φαίνεται από ευρήματα (Εικ. 7), αφήνονταν να αναπτυχθούν απρόσκοπτα.

Σήμερα οι ελάχιστοι χώροι πρασίνου που έχουν μείνει, γίνονται προσπτιθείσεις να αξιοποιηθούν με την κατασκευή χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων ή δημοσίων κινητών για την βελτίωση της ποιότητας εξυπηρέτησης των πολιτών (Εικ. 9).

Φυσικά ο αρμόδιοι παράγοντες δεν αγνοούν την αξία της βλάστησης μιας και κάθε χρόνο διαθέτουν μεγάλα χρηματικά ποσά για την επέκτασή της (Εικ. 10).

Συμπεράσματα

Η δενδρώδης βλάστηση στην περιοχή της Θεσσαλονίκης έρχεται ανπιετώπιη με τις άμεσες ανάγκες των ανθρώπων. Όλοι αναγνωρίζουν την σημασία των δένδρων στην διαμόρφωση ανθρώπινων πόλεων (Εικ. 11), αλλά το περιβάλλον δεν διαμορφώνεται με ευχές και παρανέσεις. Η πραγματικότητα, η οποία αποτυπώνεται αναλλοίωτη από τον φωτογραφικό φακό, δείχνει να μην συνάγει με τις προθέσεις που δικαστώνται με κάθε ευκαρία η αρμόδιοι παράγοντες.

Eik. 8. Τα δένδρα εμποδίζουν την αξιοποίηση των κοινόχρηστων χώρων από επιχειρήσεις, αναψυκτικών στην περιοχή των κάστρων.

Eik. 10. Νέα δένδρα φυτεύονται και ... για λίσταρια δύο σκακί αλλά.

Eik. 11. Λενόροποισές σε πόλη (Ράμη).

Eik. 1. Πάρκο (Πανεπιστήμιο Ζωγράφης Σκλαβάκας).

Eik. 2. Ιστόφεροι κοροι, απομακρύνεται δένδρων.

Eik. 3. Η οδός «Αννα Πόλη» με πολυτελείς κατοίκους, αλλά χωρίς χώρους για πεζούς και βλάστηση.

Eik. 4. Επιχειρήσεις στο πεζόδρομο αντί για νησίδα πρασίνου, στην οδό Επιταύρηου.

Eik. 5. Τάρα αντί για δένδρα, πινακού φυτώνται κτίσματα και κάθε ελεύθερος χώρος καλύπτεται από τοπέντο.

Eik. 7. Παλαιότερα στην Άννα Πόλη τα δένδρα δεν δημιουργούσαν προβλήματα στις φωτικές καποιες.

Eik. 9. Γλήφος δένδρων θυσιάστηκαν για τις ανάγκες του εργοταξίου ανέγερσης, του νέου δημαρχακού μεγάρου της Θεσσαλονίκης.